

30/4/04

**MINISTERIEEL BESLUIT HOUDENDE
BESCHERMING ALS MONUMENT, STADS- OF DORPSGEZICHT**

**DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN,
CULTUUR, JEUGD EN AMBTENARENZAKEN,**

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7 ;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001 en 21 november 2003;

Gelet op het besluit van de Vlaamse regering van 10 juni 2003 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse regering, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse regering van 29 augustus 2003, 24 oktober 2003 en 18 februari 2004;

Gelet op het ministerieel besluit van 20 mei 2003 houdende ontwerp van lijst van voor bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 08 januari 2004,

BESLUIT :

Artikel 1. Wordt beschermd, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001 en 21 november 2003:

1. Omwille van het algemeen belang gevormd door de historische waarde:

- als **monument**:

De schuur van de historische hoeve "Ter Scueren" of "Sint- Antoniushof", gelegen te Kortrijk (Kooigem), Doornikserijksweg(Koo) 364;

bekend ten kadaster:

Kortrijk, 12e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) 236H(DEEL).

De **historische waarde** wordt als volgt omschreven:

- Als zijnde een hoeve waarvan de oudste vermelding als Ter Scuere teruggaat tot 1443, maar waarvan met zekerheid gesteld kan worden dat de geschiedenis teruggaat tot voor 1400.
- Tot de 19de eeuw was de hoeve steeds in handen van een adellijke familie waaronder o.m. de oudste gekende eigenares Maria van Tollenaere, vrouwe van Kooigem. In de 19de eeuw was de hoeve eigendom van graaf Fredericus d' Ennetières, die verschillende historische hofsteden in de omgeving van Kortrijk in zijn bezit had.

De **historische waarde**, in casu **architectuurhistorische waarde**, wordt bepaald door:

- De opmerkelijke schuur met typische rondbogige poortopeningen met druiplijstje en omlijsting van natuurstenen negblokken. Het unieke karakter van de schuur wordt vnl. bepaald doordat zij deels is opgetrokken in veldsteen. Dit is het enige gekende voorbeeld van deze wijze van bouwen in de omgeving van Kortrijk. Typisch zijn tevens de bewaarde binnensteunberen.
- De hoeve wordt weergegeven in het landboek van Kooigem (1771), waar de huidige schuur reeds op staat afgebeeld cf. zuidelijk volume met twee rondboogpoorten.
- De schuur als zijnde de laatste fysieke getuige van de oude geschiedenis van de hoeve.

2. Omwille van het algemeen belang gevormd door de historische, sociaal-culturele en volkskundige waarde:

- als **monument**:

De kapel, gelegen te

Kortrijk (Kooigem), Kooigembosstraat(Koo) +1;

bekend ten kadaster:

Kortrijk, 12e afdeling, sectie B, perceelnummer(s) 338/2.

De **historische waarde**, in casu **architectuurhistorische waarde**, wordt als volgt omschreven:

- Als zijnde een goed bewaard voorbeeld van het type kleine landelijke kapel uit het laatste kwart van de 19de eeuw.
- Als zijnde een voorbeeld van een kleine en eenvoudige veldkapel, voorzien van twee zwartbeschilderde paaltjes op de hoeken en als dusdanig zeldzaam voor de streek rond Kortrijk.

De **sociaal-culturele waarde** wordt als volgt omschreven:

- Als zijnde een kenmerkend voorbeeld van een veldkapel, ingeplant op een kruispunt van wegen, m.n. van de Kooigembosstraat en de Maagdestraat.

De **volkskundige waarde** wordt als volgt omschreven:

- Als zijnde het enig gekende voorbeeld van een veldkapel opgetrokken op initiatief van de gemeente.

3. Omwille van het algemeen belang gevormd door de historische en sociaal-culturele waarde:

- als **monument**:

De voormalige pastorie, gelegen te

Kortrijk (Kooigem), Kooigemplaats(Koo) 13-14;

bekend ten kadaster:

Kortrijk, 12e afdeling, sectie B, perceelnummer(s) 180F(DEEL), 180G(DEEL).

De **historische waarde**, in casu architectuurhistorische waarde, wordt als volgt omschreven:

- Als zijnde een representatief voorbeeld van een 18de-eeuwse pastorie gelegen in een landelijke gemeente. De relatie tussen kerk en pastorie is nog duidelijk aanwezig.
- Als zijnde een voorbeeld van een pastorie in een gemeente die sinds het midden van de 16de eeuw al een pastorie had.
- Als zijnde een representatief voorbeeld van een pastorie bestaande uit één bouwlaag die niet verbouwd werd. De meeste pastorieën werden in de 19de eeuw voorzien van een tweede bouwlaag.
- Als zijnde een gaaf bewaard 18de-eeuws gebouw met typische kenmerken, cf. volume, dakhelling, aandaken met vlechtingen en de geprofileerde bepleisterde kroonlijst die wijst op een vroegere bepleistering van de gevel.
- Omwille van het gaaf bewaarde 19de-eeuwse schrijnwerk cf. de rechthoekige vensters met kleine roede-verdeling en het mondgeblazen glas en de espanjoletten.
- Omwille van het vrij gaaf bewaarde interieur met centrale gang met behouden natuurstenen bevloering, de z.g. "schone kamer" met behouden bepleisterde balkroostering en schouwboezem en fraaie 19de-eeuwse schouwmantel met inscriptie L.S. verwijzend naar de toenmalige vermoedelijke opdrachtgever (?) pastoor Leopold Slosse.

De **sociaal-culturele waarde** wordt als volgt omschreven:

- Als zijnde een interessant voorbeeld van een 18de-eeuwse pastorie in West-Vlaanderen. De pastorie vormt van oudsher een herkenningspunt in het sociale en bouwkundige leven van de dorpsgemeenschap.
- Als zijnde de woonplaats van pastoor Leopold Slosse van 1891 tot 1896. Zijn werk zg. *Rond Kortrijk*, vormt tot op heden een belangrijke historische bron voor verschillende gemeentes in de omgeving van Kortrijk en Roeselare.

4. Omwille van het algemeen belang gevormd door de historische en sociaal-culturele waarde:

- als **monument**:

De hoeve "'t Brouwershof", gelegen te Kortrijk (Kooigem), Kooigemsestraat(Koo) 12;

bekend ten kadaster:

Kortrijk, 12e afdeling, sectie B, perceelnummer(s) 190F(DEEL).

De **historische waarde**, in casu architectuurhistorische waarde, wordt gevormd door:

- Als zijnde een voorbeeld van een hoeve met gesloten opstelling, typisch voor het nog steeds landelijke dorp Kooigem, dit in tegenstelling tot de meer noordelijk gelegen deelgemeentes waar vnl. hoeves met losse bestanddelen staan.
- Niettegenstaande dat de hoeve een overwegend 19de-eeuws uitzicht heeft wijzen verschillende elementen op de oudere 18de-eeuwse kern cf. de steunberen van de schuur en stalvleugel, die werden opgetrokken in 1720 cf. datumsteen.
- Als zijnde een belangrijke hoeve door haar volume en ligging waardoor de hoeve een belangrijk visueel element is in het landschap, dat vnl. tot uiting komt bij het in- en uitrijden van de dorpskern.
- Als zijnde opvallend door de combinatie van boerenbedrijf en brouwerij tussen ca. 1850 en de Eerste Wereldoorlog. De woning, die qua typologie aansluit bij de brouwerswoningen uit de tweede helft van de 19de eeuw, fungeert hier tevens als boerenhuis. Typisch is het blokvormige en symmetrisch opgetrokken volume, de korfboogvensters met ontlastingsbogen van rode baksteen, de panelenfries en de licht vooruitspringende deurtravee. Interessant is tevens het vrij gaaf bewaarde interieur met o.m. behouden marmerimitatie-schilderingen op de wanden in de gang.

- Als zijnde opmerkelijk doordat de woning vrij snel werd opgetrokken nadat rond ca. 1850 de brouwerij werd opgericht. Met de bouw van deze woning wilde de eigenaar vermoedelijk zijn status als brouwer benadrukken.

De **sociaal-culturele waarde** wordt als volgt omschreven:

- Het brouwers-/boerenhuis is enerzijds een vrij gaaf bewaard en typisch voorbeeld van een brouwerswoning uit het midden van de 19de eeuw, dat in wezen een boerenhuis is, deel uitmakend van de hoeve. Anderzijds is het een zeldzaam voorbeeld van een boerenhuis dat typologisch aansluit bij de 19de-eeuwse brouwerswoningen.
- De opdrachtgever wilde met de bouw van een nieuwe woning zijn status als brouwer benadrukken, aangezien brouwers dikwijls een vooraanstaande rol speelden in het politieke, economische en sociale dorpsleven. Ook het interieur veruitwendigt de sociale status van de opdrachtgevers.

5. Omwille van het algemeen belang gevormd door de artistieke, historische en sociaal-culturele waarde:

- als **monument**:

De burgerwoning, gelegen te

Kortrijk (Kooigem), Molentjesstraat(Koo) 8-10;

bekend ten kadaster:

Kortrijk, 12e afdeling, sectie B, perceelnummer(s) 132D(DEEL), 132K(DEEL).

De **artistieke waarde** wordt gevormd door:

- Het uitzonderlijk gaaf bewaarde en rijk gedecoreerde interieur dat is opgevat als een totaalkunstwerk. Zeldzaam is de gaafheid van de plafondschilderingen en het behoud van de schilderingen op de paneeldeuren in de verschillende salons. De decoratietechniek, hier overwegend kleurrijke sjabloonschilderingen, zijn zeer fijn en tot in de details uitgewerkt en getuigen van groot vakmanschap.

De **historische waarde**, in casu architectuurhistorische waarde, wordt als volgt omschreven:

- Als zijnde een typische 19de-eeuwse notabelenwoning opgetrokken in 1858 voor een plaatselijke notabele. De evenwichtig opgebouwde, bepleisterde en beschilderde, neoclassicistische gevel, sluit typologisch en stilistisch aan bij de in de 19de eeuw in zwang zijnde Franse bouwstijlen die kenmerkend zijn voor de Vlaamse en vnl. Kortrijkse stedelijke architectuur uit die periode en die wordt overgenomen door de landelijke burgerij. Typerend zijn de horizontale gevelbelijning cf. schijnvoegen en de decoratieve motieven zoals de panelenfries en borstwering.

De **sociaal-culturele waarde** wordt als volgt omschreven:

- Als zijnde een representatief voorbeeld van de verfijnde levensstijl van de bourgeoisie in de tweede helft van de 19de eeuw.
- Als zijnde interessant door het gaaf bewaarde interieur met verzorgde en luxueuze binnenafwerking, als uiting van de status van de bewoners.

6. Omwille van het algemeen belang gevormd door de historische, sociaal-culturele en volkskundige waarde:

- als monument:

De zg. "Tontekapel", gelegen te Kortrijk (Kooigem), Tontestraat(Koo) z.nr.;

bekend ten kadaster:

Kortrijk, 12e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) 29(DEEL).

De **historische waarde**, in casu architectuurhistorische waarde, wordt als volgt omschreven:

- Als zijnde een gaaf bewaarde veldkapel, opgetrokken na de eerste wereldoorlog en getypeerd door verzorgd materiaalgebruik, o.m. een sierlijst van zwarte baksteen, zwarte pannen en een omlopende houten sierlijst met golfmotief.
- Als zijnde een zeldzaam voorbeeld van een veldkapel met rechthoekige plattegrond en een ronde absis.

De **sociaal-culturele waarde** wordt als volgt omschreven:

- Als zijnde een kapel met een beeldbepalende ligging op de top van de zogenaamde "Geitenberg", het hoogste punt van de gemeente Kooigem.

De **volkskundige waarde** wordt als volgt omschreven:

- Als zijnde een regelmatig bezochte gebedsplaats. Gelovigen bezoeken de kapel om verlost te geraken van hun koorts, getuigen hiervan zijn de verschillende gekleurde lintjes die aan de ijzeren deur hangen waarmee ze hun koorts "afknoopten".
- Als zijnde een kenmerkend voorbeeld van een wegkapel, opgetrokken na de eerste wereldoorlog op privé-initiatief, als dankkapel en in het kader van de nog steeds levende devotie voor Maria. De kapel gaat terug op een oudere kapel en vormt bijgevolg een materiële getuige van een oude, lokale devotiegeschiedenis.

Art. 2. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994).

Brussel, 30-04-2004

Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden,
Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken,

Paul VAN GREMBERGEN